

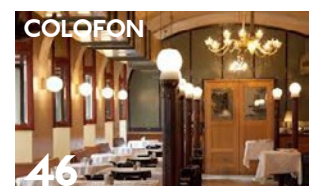


WENEN

ARCHITECTUURREIS

DO 18/10 - ZO 21/10/2018

INHOUD



WENEN, KRUISPUNT TUSSEN OOST EN WEST

Wenen is de meest leefbare stad ter wereld. De stad dankt deze titel aan de combinatie van een ruim cultureel aanbod met een gezonde leefomgeving en uitstekend openbaar vervoer.

Het centrum van Wenen is een van de mooiste van Europa. Niet te verwonderen dat het op de Unesco werelderfgoedlijst staat. De historische keizerlijke gebouwen delen hun stad met innovatieve hedendaagse architectuur. Wenen viert dit jaar 'Wiener Moderne' en herdenkt daarbij enkele toonaangevende figuren van de Wiener Secession, de Weense variant van de Jugendstil: kunstenaars Gustav Klimt, Egon Schiele, Koloman Moser én architect Otto Wagner.

Wenen is een must voor architectuurliefhebbers. Als de bekende architectuurhistoricus Nikolaus Pevsner - die met *Pioneers of Modern Design* (1936) het eerste standaardwerk over de moderne architectuur schreef - de vijf allerbelangrijkste pioniers had moeten kiezen, dan zaten er zeker twee Weense architecten bij. Naast de Amerikanen Louis Sullivan en Frank Lloyd Wright en onze eigen Henry Van de Velde, zou Pevsner de Weners Otto Wagner en Adolf Loos selecteren als de directe voorlopers van Walter Gropius, Le Corbusier, Mies van der Rohe en Alvar Aalto.

We besteden op deze architectuurreis veel aandacht aan 'wonen'. We doorkruisen de Weense woningbouw van 100 jaar geleden tot vandaag. Lees: van het Karl Marx Hof van Karl Ehn tot het PaN Wohnpark van Sergison Bates.

Er staat ook 'Starchitecture' op het programma. De sublieme nieuwe universiteitscampus is opgetrokken naar het masterplan van het Weense BUSarchitektur. Het centrale gebouw is van Zaha Hadid Architects en ook de vijf omstaande gebouwen zijn ontworpen door internationaal gerenommeerde architecten.

Het MuseumsQuartier Wien is het grootste cultuurcomplex ter wereld, met hedendaagse architectuur van Ortner & Ortner. We bezoeken er het Architekturzentrum Wien, dat met Café Corbaci van Lacaton en Vassal een unieke horecazaak onder zijn dak heeft.

WIENER MODERNE

'Wiener Moderne' verwijst naar de opkomst/ontwikkeling van het modernisme in de Oostenrijkse hoofdstad in het begin van de 20^{ste} eeuw, en het effect daarvan op het gebied van filosofie, literatuur, muziek, kunst, vormgeving en bouwkunst. Het was een tijd van omwenteling en vernieuwing in Wenen. Wenen viert in 2018 de 'Wiener Moderne'. Vier belangrijke protagonisten stierven 100 jaar geleden: Gustav Klimt, Egon Schiele, Koloman Moser én architect Otto Wagner.



Secession, Joseph Olbrich

De oprichting van de Wiener Secession - de Weense variant van de Jugendstil - in 1897 vormde het formele begin van de moderne kunst in Oostenrijk. Het was een afsplitsing (= secessie) van het Wiener Künstlerhaus, waarvan het traditionalisme werd veroordeeld. De eerste tentoonstelling van de Wiener Secession vond in 1898 plaats in het door Joseph Olbrich ontworpen Secessionsgebouw (1897), ook de 'gouden kool' genoemd.

Otto Wagner wilde dat de architectuur bij de eigen tijd ging horen. Zijn Otto Wagner Pavillon op de Karlsplatz (1898), een voormalig metrostation van de Wiener Stadtbahn, is één van de juweeltjes uit de beginperiode van de Wiener Secession. In de Wiener Postsparkasse (1904-1906) herkennen we Wagners ambitie om klassieke vormen en moderne materialen te verzoenen.

De wat jongere Adolf Loos had een zeker onzag voor Wagner, maar zette zich af tegen de synthese van kunst en rationaliteit in Wagners werk. Loos verwierp ook de siertrend van Olbrichs Secessionsgebouw.



Looshaus, Adolf Loos

Zijn Looshaus (1909-1912) op de Michaelerplatz, spottend het huis zonder wenkbrauwen genoemd, illustreert zijn afkeer. Loos laat binnen één gebouw duidelijk een verschil zien tussen de eerder plechtige, rijkelijk beklede publieke benedenverdiepingen met winkelruimtes en de sobere bovenverdiepingen met appartementen. Het woon-gedeelte van zijn Looshaus laat zien dat bij Loos het wonen erg ver van de kunst staat.

OTTO WAGNER (1841 - 1918)

In navolging van Gottfried Semper (1803-1879) begint Otto Wagner zijn carrière in de neobarokke stijl. Geleidelijk aan wordt zijn werk classicistischer en tegelijkertijd moderner. In 1897 voegt hij zich bij de romantische art nouveau-achtige Secessie, bij zijn leerlingen Joseph Hoffmann (1870-1956) en Joseph Maria Olbrich (1867-1908), waarvan hij lid bleef tot 1905. Wagner bouwde een corpus aan architectuurwerk uit dat enerzijds aansluit bij het verlichte en erg culturele burgerlijke Wenen van de tweede helft van de negentiende eeuw, maar dat anderzijds teleurgesteld is in het wat stoffige status quo van de samenleving-in-het-breed. Wagner wilde vooruit.

Voor Wagner kunnen alleen praktische dingen mooi zijn. Dat is de moderne spirit die zich langzaam meester maakt van zijn oeuvre. Wagner is een wegbereider van het modernisme: hij geldt als een rechtstreekse schakel tussen de neostijlen van de negentiende eeuw en de moderne beweging. Met het boekje *Moderne Architektur* (1896) schreef hij niet alleen de basis van de 'Wagnerschool' bij elkaar, maar ook een volwaardig preambule van de moderne beweging. Wagner wilde dat de architectuur zowel op sociaal als op technisch vlak bij de eigen tijd ging horen.

Otto Wagner genoot een polytechnische opleiding. Dat is voelbaar in zijn architectuur, zeker in zijn materiaalgebruik met o.a. aluminium. Een voorbeeld hiervan is de Österreichische Postsparkasse (1904-1906), één van Wagners meest bekende werken. De buitenmuren zijn bedekt met marmeren beschuttingsen waarop aluminium bevestigingen zijn aangebracht.



Otto Wagner pavillon, Karlsplatz (1898)

In 1894 kreeg Wagner de opdracht om de Wiener Stadtbahn aan te leggen, een spoorbaan die deels ondergronds liep. Hij ontwierp ook een aantal stations voor de Stadtbahn. De stations die hij eerst bouwde, zijn eerder conventioneel historicistisch opgevat. Dit veranderde echter drastisch in latere stations - vermoedelijk onder invloed van zijn leerlingen Hoffmann en Olbrich -, waarbij hij op een vrijere en meer innovatieve manier tewerk ging. Het meest gekende voorbeeld hiervan is het monumentale Otto Wagner Pavillon op de Karlsplatz (1898), waar tegenwoordig een permanente tentoonstelling loopt over het leven en werk van Wagner.

Op stedenbouwkundig vlak was Wagner vooral modern. Hij hield van een open en regelmatige stedenbouw, met een helder stratenplan en met grote appartementscomplexen.

ADOLF LOOS (1870 - 1933)

Geen betere stad om een impressie te krijgen van Adolf Loos dan Wenen, de stad waar hij in 1898 een architectenbureau begon en tussen 1920 en 1924 hoofd was van het stedelijke Huisvestingsbureau (Siedlungsamt).

Loos was één van de wegbereiders van de moderne Europese architectuur. Wenen was in zijn tijd nog in de ban van barok en classicisme, maar tegelijk kwam de Jugendstil (Secession) op. Loos verwierp beide. Eigentijdse gebouwen moesten niet verwijzen naar historische bouwstijlen en ze moesten niet overgoten zijn met ornamenten. Loos wilde louter functionele gebouwen neerzetten en vermeed een overbodige toepassing van kunst in architectuur.

Adolf Loos wordt doorgaans gelinkt aan een soort van architecturale eerlijkheid. Hij was niet zozeer bezig met 'eerlijke constructie', maar eerder met het overbrengen van de juiste 'Stimmung', per gebouw en zelfs per ruimte. Loos liet verschillen zien, bijvoorbeeld tussen binnen en buiten, tussen de stemmingen van de verschillende ruimtes, ... Zo laat zijn Looshaus op de Michaelerplatz een duidelijk verschil zien tussen het rijkelijk beklede winkelgedeelte en het sobere woongedeelte.

Adolf Loos gebruikte het 'raumplan' als ontwerp-methodiek. Dat gaat uit van discrete kamers en een dynamische indeling. Deze methodiek legt grote nadruk op de schaal van individuele kamers en vereist een hoog structureel bewustzijn. Hij verwoordt het zelf als volgt: "Mijn architectuur vertrekt niet van tekeningen, maar van ruimtes. Ik teken geen plannen, gevels of secties. Voor mij bestaat het gelijkvloers, de eerste verdieping niet. Er zijn alleen onderling verbonden ruimtes, kamers, hallen, terrassen. Elke ruimte heeft een andere hoogte nodig. De overgang tussen deze ruimtes is niet alleen onopvallend, maar ook functioneel."

Ondanks zijn aversie voor ornamenten - zie ook zijn lezing 'Ornament en misdaad' (1908) - was Loos niet tegen kunst. Maar architectuur heeft, anders dan kunst, altijd te maken met een zekere noodzakelijkheid. Toch ontwierp ook Loos bepaalde rijkelijk aangeklede ruimtes - zoals de American Bar (1908) -, maar bij hem gaat het vooral om de noodzakelijkheid. Als die er niet is, als er dus sprake is van ornament omwille van het ornament, dan is het voor Loos een misplaatste grap of een vorm van onzinnige nostalgie.

In de Weense wijk Hietzing bouwde Loos zeven villa's voor gegoede opdrachtgevers. Typisch zijn de kleine raamopeningen. Zijn gevels zijn altijd veel duidelijker 'muur' dan bijvoorbeeld de glazen puien van tijdgenoot Mies van der Rohe. Ook zijn villa Müller in Praag beantwoordt aan deze beschrijving.



Haus Steiner, Hietzing (1910)



American Bar (1908)

Österreichische Postsparkasse
Georg-Coch-Platz 2
Otto Wagner
1906



De Postsparkasse wordt algemeen gezien als hét meesterwerk van Otto Wagner. Vooral de overkapte binnenplaats is een bekend beeld in de architectuurboeken. Stalen kolommen dragen het aluminium geraamte van het beglaasde dak boven de grote lokettenzaal. Glazen tegels verlichten de kelderruimte onder diezelfde lokettenzaal. De vorm van de ruimte bevindt zich ergens tussen klassiek en modern. Wagner mag dan wel een van de pioniers van de moderne beweging zijn, hij verloochende het klassieke ook weer niet zó snel. Het materiaalgebruik is uitgesproken modern; ook in details zoals de deuren en de balustrades komt het aluminium terug.

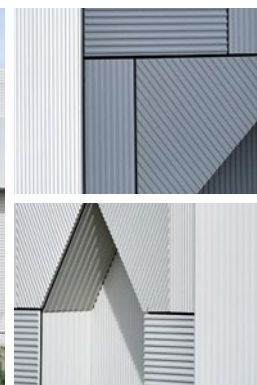
Otto Wagner toont zich met de Postspaarbank als een moderne architect van een meer 'realistische' strekking dan zijn opvolgers Olbrich en Hoffmann. Hij is rationeler en minder dromerig dan de oprichters van de Secessie en daarmee moderner dan zijn leerlingen!

Wagner toont alle constructies zoals ze zijn, al heeft de Engelse architectuurhistoricus en criticus Alan Colquhoun er - in zijn publicatie *Modern architecture* uit 2002 - op gewezen dat de klinknagels in de buitengevels van de Postspaarbank vals zijn. De marmeren gevelplaten worden helemaal niet door de aluminium klinknagels omhooggehouden, ze zijn simpelweg met een mortellaag bevestigd aan een bakstenen binnenmuur. Zoals Mies van der Rohe na hem, was Wagner dus niet vies van het uitvergroten van een industrieel aandoende detaillering, ook al was die in feite ornamenteel. Verwarmingselementen, lichtarmaturen en andere met precisie ontworpen 'fixtures' zette Wagner graag extra in de verf.

Los van het feit dat er een soort oneerlijkheid in de gevel zit, zoekt Wagner een structuur-met-bekleding-effect op, eerder dan een eenvoudige stapeling van materialen. Het bekledingselement en het - in dit geval: schijnbaar - lostrekken van draagstructuur en bekleding, stamt rechtstreeks af van Gottfried Semper. Wagner en ook Hoffmann streefden een architectuur na die er vrij licht uitzag, alsof de gevel uit niet meer dan dunne marmeren platen zou bestaan. In de Postspaarbank zijn de structuur, de bekleding, het (glazen) dak en het interieur allemaal afzonderlijke en duidelijk gedefinieerde componenten - precies zoals Gottfried Semper het zag in *Die vier Elemente der Baukunst* (1851).



EQUITONE
Fibre cement facade materials



EQUITONE [linea] LT 90
Een extra dimensie

- Door-en-door gekleurd
- Uniek lijnenspel
- Spel van licht en schaduw

Voor een unieke, frisse uitstraling, elk moment van de dag!

Vraag een gratis staal op
www.equitone.com



Project Zoersel
uitvoerder Marc Michiels



PV faciliteit | Genk
uitvoerder Dekkers Genk



Polyvision | Genk
uitvoerder Dekkers Genk

Firestone
Firestone Building Products



Project Moerbeke-Waas
uitvoerder Ferket Dakwerken

Firestone
Firestone Building Products



www.firestonebpe.com • info@fbpe.be

Firestone RubberGard™
The EPDM reference

Erkend verdeler / Distributeur agréé

CPE Genk · Vaartstraat 7 · 3600 Genk · tel. 089 62 95 63
CPE Schoten · Wijtschotbaan 7 · 2900 Schoten · tel. 03 658 43 65
CPE Overpelt · Leon Bekaertlaan 4 · 3900 Overpelt · tel. 011 34 09 30
CPE Herstal · 1ère Avenue 45-47 · 4040 Herstal · tel. 04 220 97 70
CPE Melle · Brusselsesteenweg 188a · 9090 Melle · tel. 09 210 59 79
CPE Sint-Niklaas · Industriepark-West 61 · 9100 Sint-Niklaas · tel. 03 760 09 60



www.cpe.be • info@cpe.be

WIE WIENER WOHNEN: 100 JAAR WEENSE WONINGBOUW

Vandaag woont 62% van de stedelijke bevolking in gesubsidieerde woningbouw. De stad verhuurt zelf ongeveer 220.000 sociale woningen, of ongeveer 25% van het totale woningaanbod. 200.000 andere woningen zijn in eigendom van low profit woningbouwverenigingen. Het kwalitatieve woningaanbod draagt sterk bij tot de kwaliteit van Wenen als woonstad.

De ontwikkeling van het grootschalige huisvestingsprogramma is van start gegaan met 65.000 sociale woningen in de periode van het 'Rote Wien' in de jaren '20. Na vele regeerperiodes door Habsburgers kwamen toen de sociaal-democraten aan de macht, en zij waren ervan overtuigd dat een stad niet volledig aan de private markt mag overgelaten worden. Veel woningbouwcomplexen uit die periode zijn sterke architecturale ensembles in de stad, zoals het iconische Karl Marx Hof.

Tijdens WO II is 20% van het woningaanbod vernietigd, maar na de oorlog ging de stad verder met haar sociaal huisvestingsbeleid. De gebouwen uit de naoorlogse periode hebben echter nooit de kwaliteit van de gebouwen uit de jaren '20 kunnen evenaren. Pas vanaf de jaren '70 worden opnieuw woongebouwen met een opmerkelijke architectuur gebouwd. Alt Eerla vormt een sterk voorbeeld van deze modernistische stroming.

De stad heeft niet alleen aandacht voor de technische en architecturale kwaliteiten van een gebouw, maar ook voor de sociale duurzaamheid. De participatie van de bewoners in het ontwerp en het beheer van de woningen wordt vanaf de jaren '80 sterk aangemoedigd. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de jaren '90 een project als de Sargfabrik tot stand komt vanuit een groep sterk geëngageerde bewoners. Zij bouwen een nieuw woonmodel op het terrein van een voormalige kofferfabriek, en voorzien ook een cultuurcentrum, een kinderdagverblijf, een restaurant en een badhuis. Door het succes van de huurwoningen bouwt de vereniging VIL in 2000 een opvolger, Miss Sargfabrik.



Rudolf Bednar-park met recente woonprojecten



Interessante voorbeelden van recente woningbouw liggen in het stadsvernieuwingsgebied van Nordbahnhof, op een voormalig spoorwegterrein, ten noorden van de binnenstad. Rondom het Rudolf Bednar-park bezoeken we enkele recente woningbouwprojecten. Het eerste wat opvalt in deze wijk is het autoluwe karakter. Bewoners zijn duidelijk op andere modi georiënteerd, in het bijzonder op de fiets. Collectieve tuinen en ruimtes op het gelijkvloers of op de hoogste verdieping zijn standaard aanwezig in deze woongebouwen. Gemeenschappelijke ruimtes worden ingezet om de kleine oppervlaktes van de woningen te compenseren, en maken het mogelijk dat bewoners familie en vrienden 'thuis' ontvangen. Maar enkel de infrastructuur leidt niet noodzakelijk tot één samenhangende woongemeenschap. In het ene project is er een lang voorbereidend proces waarin bewoners elkaar leren kennen en afspraken maken, zoals in het Wohnprojekt Wien. In PaN Wohnpark hebben de bewoners elkaar pas leren kennen tijdens intensieve kennismakingsrondes in het eerste jaar van hun bewoning.

Karl Marx Hof

Heiligenstädter Strasse 82-92
Karl Ehn
1930



Karl Ehn, een leerling van Otto Wagner, verbond zijn naam aan hard verzet tegen het nazisme. Zijn bekendste bouwwerk vernoemde hij naar de Duitse filosoof Karl Marx. In zijn Karl Marx Hof (1927-1930) is er echt gevochten tussen nazi's en sociaal democraten/communisten. Het Karl Marx Hof was een gigantisch pronkstuk van het Rode Wenen, het visitekaartje van het sociaal-politieke experiment waarin sociale huisvesting, in bijzonder grote getale, centraal stond. Het Karl Marx Hof werd gebouwd voor 5000 bewoners. Naast 1267 appartementen telt het een gemeenschappelijke wasserij, baden, dokterspraktijken, ... Er is een kinderopvang en een bibliotheek. Het Hof past in een antiburgerlijke spirit - een belangrijk deel van wat doorgaans een 'huishouden' heet wordt immers gedeeld, wat de bewoner 'bevrijdt'. Het vindt daarom bijzondere weerklank bij geëngageerde architectuurtheoretici en historici, zoals de überkritische antikapitalist Manfredo Tafuri.

Het Karl Marx Hof maakt indruk met zijn massieve muren, enorme boogvormige doorgangen, machtige poorten en vlaggenmasten. Het complex is met een lengte van 1100 meter één van de langste gebouwen van de wereld. Op de totale oppervlakte van 156.000 m² liggen grote binnenplaatsen met uitgestrekte tuinen, pleinen en paden.

In de voormalige wasserij bevindt zich nu een tentoonstellingsruimte waar een permanente expo loopt over het Rode Wenen (1919-1934). In 1919 organiseert Wenen zijn eerste vrije gemeenteraadsverkiezingen. Het wordt de eerste stad met meer dan een miljoen inwoners die een sociaal-democratisch bestuur benoemt. Das Rote Wien, zoals het sociaal-politieke project van dit nieuwe stadsbestuur heet, omvat en hervormt alle sferen van het leven: van gezondheid tot onderwijs en huisvesting. Het bracht een enorme verbetering in het woon- en leefklimaat van de arbeider tot stand. Hoewel het Rode Wenen een wereldwijd begrip werd, kwam er na 15 jaar een einde aan. In 1934 heerste er een bloedige Oostenrijkse burgeroorlog en werd de sociaaldemocratische partij verboden.



Alt Erlaa

Anton-Baumgartner-Straße 44
Harry Glück
1973-1985



Zoals het Karl Marx Hof dat is, is ook Alt Erlaa een stad in de stad, maar dan een halve eeuw later. Het sociaal huisvestingsproject Alt Erlaa telt 3.172 familievriendelijke appartementen, voor ongeveer 10.000 bewoners, in 3 blokken. De woningen zijn gestapeld in torens tot 27 verdiepingen hoog.

Bovenop de torens zijn er grote zwembaden voor de bewoners, en als het buiten te koud is kunnen de bewoners gebruik maken van binnenzwembaden. De zwembaden passen in het idee om dit sociaal huisvestingsproject de uitstraling van luxe huisvesting te geven. Tussen de gigantische woontorens bevinden zich een kerk, een shoppingcenter, scholen, faciliteiten voor kinderopvang, sportinfrastructuur, ...

Het ontwerp is van Harry Glück, in Wenen vooral bekend van zijn 'terrassenbouw'. Ook in Alt Erlaa bepalen de terrassen, met hun rijkelijke beplanting, het uiterlijk van het complex. Er zijn terrassen voorzien aan de onderste 13 verdiepingen; ze geven een getrapt effect aan de gebouwen. Noem deze terrassenbouw gerust een heel nieuwe interpretatie van de appartementsbouw. Om van dit bouwproject een sociaal evenwichtige omgeving te maken, werkten Glück en zijn team samen met sociologen en gedragswetenschappers.

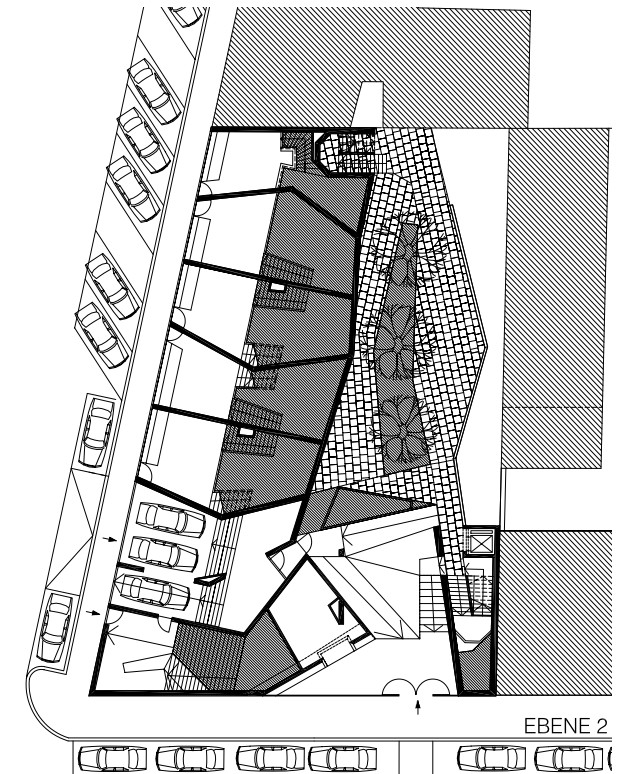
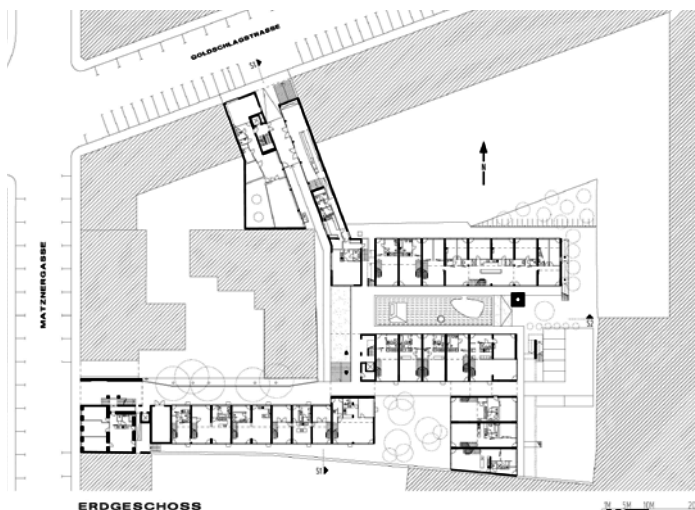
Om het project economisch haalbaar te maken, werd sterk nagedacht over de constructie van de ondergrondse parkeergarage. Ook de toegang tot het interne gangensysteem werd met zorg uitgetekend. De hoge eisen op vlak van leefkwaliteit zorgden ervoor dat Alt Erlaa altijd opvallend veel waardering kreeg van de bewoners. De filosofie van Harry Glück is dan ook: bouwen voor de lagere klasse met de kwaliteit waar de rijke klasse weg van is: dicht bij de natuur en bij water.

Sargfabrik & Miss Sargfabrik
 Goldschlagstraße 169
 & Missindorfstraße 10
 BKK-3 Architektur
 1996 & 2000



Als referentie voor een collectieve woonvorm wordt vaak verwezen naar de Sargfabrik en Miss Sargfabrik. Beide projecten hebben veel met elkaar gemeen: hun feloranje gevels herbergen zowel woningen als collectieve ruimtes. Bovendien hebben ze dezelfde opdrachtgever: het collectief 'Verein für integrative Lebensgestaltung'. Het was een bewuste keuze om een ander soort woningbouw in Wenen te realiseren. Men wilde sterker inspelen op individuele woonwensen, en meer realiseren dan 'vastgoed'. Het bewonerscollectief is eigenaar van de gebouwen en verhuurt deze aan haar bewoners. In algemene vergaderingen kunnen bewoners mee beslissen over bepaalde ingrepen aan de gebouwen, of over de toetreding van nieuwe leden. Door deze directe democratie voelen de bewoners zich erg betrokken bij het project.

De Sargfabrik is eerst tot stand gekomen, op de gronden van een vroegere kofferfabriek. Enkel de oude schoorsteen vormt nog een verwijzing naar het verleden. Naast 75 woningunits telt het project een luxueus dakterras, een cultuurcentrum, een restaurant, een kinderopvang en een badhuis. Deze collectieve voorzieningen zijn zelfs publiek toegankelijk. De units zijn 45 m² groot, en er kunnen tot maximum zes units aan elkaar gekoppeld worden. Dit biedt veel mogelijkheden tot kleinere en grotere woningen, en tot aanpassingen doorheen de tijd. Het woonproject is erg geliefd en kent weinig verloop. Het aantal parkeerplaatsen is beperkt om meer ruimte te houden voor het zwemgedeelte.

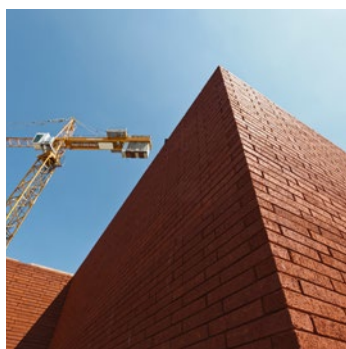


0 1 2 3 4 5 10



Miss Sargfabrik is nieuw gebouwd op de hoek van de Missindorfstrasse en de Fenzlgasse. Door de oranje gevelkleur en de bandramen onderscheidt het zich sterk van de omringende bebouwing. In de korte gevelzijde wordt de complexiteit van het gebouw zichtbaar. Het gebouw bestaat uit 39 units, waaronder een aantal woon-werkunits, die met hun schuine muren en split-levels voor een bijzondere ervaring zorgen. De gemiddelde grootte van de appartementen is 56 m², wat toch relatief klein is en dus minder geschikt voor traditionele gezinnen. Een grote keuken, een bibliotheek en een repetitieruimte behoren tot de collectieve ruimtes, maar deze zijn niet publiek toegankelijk. Deze ruimtes zijn bovendien complex van vorm: hun wanden lopen schuin omhoog en ze zijn onderling verbonden door hellingbanen of luie trappen.

Uw partner. Van ruwbouw tot afwerking.



Een project? Aarzel niet om onze klantendienst te contacteren voor advies op maat:

+32 (0)9 280 77 80 | info@cantillana.com

- Belgische producent
- Professionele kwaliteit
- Mortels voor metselwerk
- Beton en technische mortels
- Lijmsystemen
- Buitengevelsiolatie
- Gevelpleisters
- Verven

www.cantillana.com | Reliable building solutions

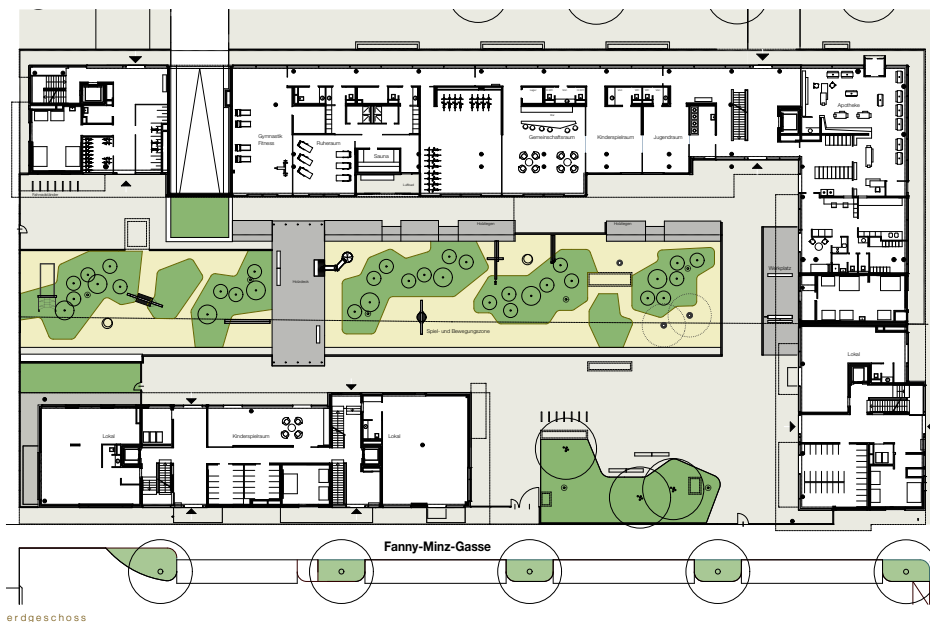
Bike City & Time2Live

Vorgartenstrasse 130-132
& Walcherstraße 15
Königlarch architekten
2008

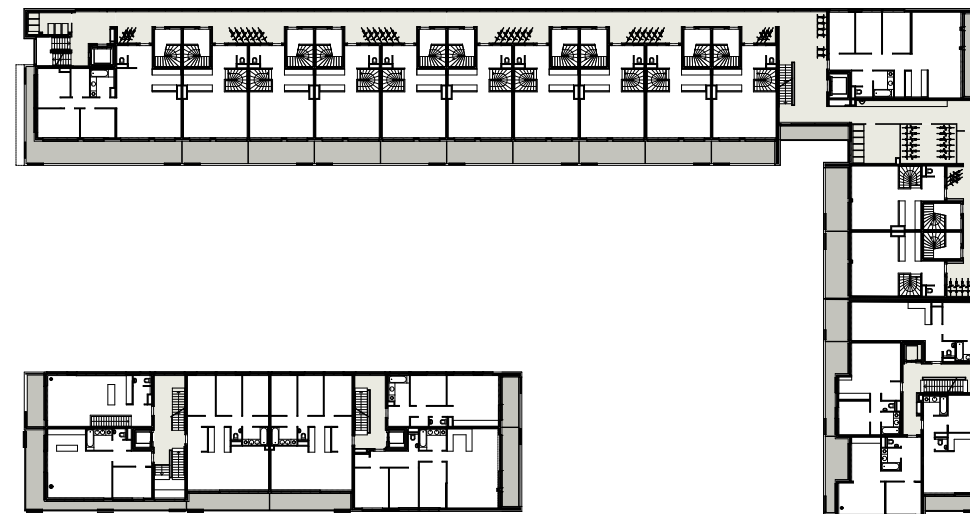


In het najaar van 2003 lanceerde de stad Wenen een wedstrijd onder het thema 'Wohnen am Park'. Het architectenbureau Königlarch mocht het bouwblok aan de Vorgartenstraße en de Walcherstraße uitwerken. Het doel was ambitieus: een sterke stimulans bieden om een ecologisch verantwoord transportmiddel te gebruiken, om zo de impact op het milieu te beperken.

Het project kreeg de naam Bike City. De benedenverdieping is volledig gewijd aan fietsen en wellness. Er zijn grote fietsenstallingen met aangrenzende herstellingsplaatsen waar perslucht en water voorzien zijn. Het wellnessgedeelte bestaat uit een fitnessruimte, een sauna en een solarium. Deze voorzieningen willen gezond leven en bewegen promoten. En ze bevorderen het contact tussen de burens. Er zijn ontmoetingsruimten voorzien voor verschillende leeftijden en ook in de gemeenschappelijke wasserij komen de bewoners elkaar tegen.



Bike City kreeg extra grote liften, waardoor de bewoners hun fiets makkelijk mee naar hun appartement kunnen nemen. Alle appartementen zijn uitgerust met een fietsenstalling naast de voordeur. Verder zijn er individuele lockers beschikbaar in de kelder, die een veilige plek bieden voor dure fietsen.



2. stock

In totaal zijn er 330 fietsplaatsen voor 99 appartementen, plus aparte fietsruimtes op elke verdieping voor kinderen en jongeren. Overal waar scheidingswanden in de gangen en trappenhuizen nodig zijn, zijn ze gemaakt van glas, waardoor sociale controle mogelijk is en de bewoners zich veilig voelen.

Wat parkeerplaatsen betreft, vereist de standaardregel in Wenen één parkeerplaats voor elk nieuw appartement. In het geval van Bike City is deze vereiste met 50% verminderd. De middelen die daardoor uitgespaard zijn, zijn ingezet voor de fietsinfrastructuur en wellness. Er is ook plaats voor deelwagens.

De appartementen variëren van klein over middelgroot tot groot. Ze liggen allemaal op het zuidwesten, met uitzondering van de hoekappartementen op de Walchstraße, die zuidoostelijk georiënteerd zijn. Elk appartement heeft een balkon met een maximale diepte van 2 meter. Houten schuifpanelen dienen als zonnenscherm en houden ook de wind tegen. Deze houten luifels zijn heel bepalend voor het uitzicht van Bike City.

Hetzelfde architectenbureau bouwde ook het naastliggende project Time2Live. Het telt 62 appartementen, 62 fietsplaatsen en 55 parkeerplaatsen. De landschapsarchitectuur van beide projecten is van de hand van rajeck barosch landschaftsarchitektur. In zijn ontwerp integreerde hij een aantal aantrekkelijke speelzones voor kinderen.



Mandalahof

Fleischmarkt 16
Adolf Krischanitz
2008



In schril contrast met de leegstaande kerken op andere plekken, is een nieuw 'spiritueel gebouw' opgetrokken in het centrum van Wenen. In opdracht van de stichting 'Klooster Nieuwe Stijl' heeft het architectenteam van Adolf Krischanitz het boeddhistisch wooncentrum Mandalahof ontworpen.



Het Mandalahof bestaat uit 22 appartementen tussen 30 m² en 60 m² die met elkaar verbonden zijn door een buitengalerij. Voor therapeuten die inwonen, zijn vier therapiekamers beschikbaar, die het hele jaar te huur zijn. Wonen en werken onder één dak is dus mogelijk. Naast de wooncellen zijn ook een gemeenschappelijke keuken, sauna, wasruimte, meditatie- en seminarieruimte voorzien. Het gemeenschappelijk dakterras van 400 m² spant de kroon.

In dit wooncentrum kunnen de bewoners zich terugtrekken van de wereld en aan een spirituele basis voor hun leven werken. Net zoals in de vroegere kloosters, proberen ze hun leven hier te integreren in een gemeenschapsleven. Niet enkel het gebruik, maar ook de locatie van het project is ongewoon. Het bevindt zich op het dak van één van de oudste classicistische appartementsgebouwen (opgericht in de 16de eeuw) in Wenen. De nieuwe constructie bestaat uit twee woonverdiepingen en een dakterras die zich op elkaar stapelen als een trap naar de hemel. Het geheel is georganiseerd rond de binnenplaats van het bestaande gebouw, en behoudt door zijn terrasvormige opbouw voldoende lichtinval voor de onderste lagen.

Generationen Wonen "Am Mühlgrund"

Zieritzgasse 6/8/10
Hermann Czech,
Adolf Krischanitz,
Werner Neuwirth
2011

De woongebouwen op Mühlgrund zijn afkomstig van drie architecten: Hermann Czech (ook van restaurant Salzamt), Adolf Krischanitz (ook Mandalahof en Kunsthalle Wien) en Werner Neuwirth (ook PaN Wohnpark). Het geheel bestaat uit drie verschillende bouwdelen, maar oogt tegelijk als één coherent geheel door het gemeenschappelijk materiaalgebruik (houten gevelbekleding) en het stedenbouwkundig opzet. Elke architect heeft op zijn manier gezocht naar een flexibel gebruik van de ruimtes doorheen de tijd. In plaats van te bouwen voor één doelgroep, wil men hier bewust diverse gebruiksmogelijkheden toelaten, en het levenslang wonen stimuleren.



Het bouwdeel van Krischanitz telt twee parallelle laagbouvvolumes, ontworpen langs een centrale binnenplaats. Tweemaal wordt de binnenplaats onderbroken door een passerelle die twee parallelle gebouwen met elkaar verbindt. Er zijn drie verschillende appartementstypes (L, M, S) en studio's (XS) die samen een verscheidenheid aan combinaties mogelijk maken. De woningen zijn aanpasbaar voor alle denkbare levensmodellen, zonder grote technische aanpassingen. Ook extra zorg voor specifieke bewoners is perfect mogelijk. Op de begane grond en de eerste verdieping zijn de appartementen door hun terras verbonden met de gemeenschappelijke buitenruimte. De dakterrassen zijn rolstoeltoegankelijk, en op het gelijkvloers is een speelkamer voor kinderen ingericht.

Wohnprojekt Wien
 Krakauer Strasse 19/45
 einszueins architektur
 2013



Aan het Rudolf Bednarpark ligt het opmerkelijke 'Wohnprojekt Wien', ontworpen door einszueins architektur. Een groep privépersonen verenigde zich vanuit hetzelfde idee van samenwonen in de stad: duurzaam en open minded.

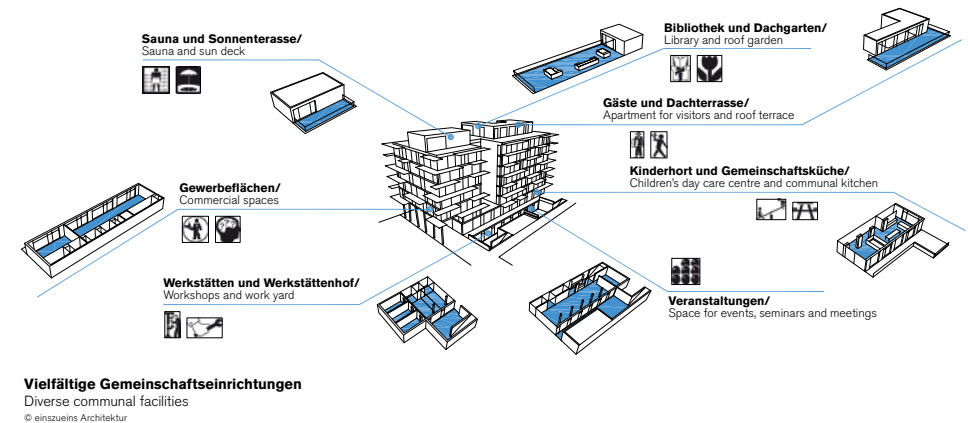
Het project telt 8 bouwlagen en bestaat uit 40 appartementen van verschillende grootte, plus 400 m² handelsruimte en 700 m² gemeenschappelijke ruimte. Het gebouw bestaat uit twee gelijkwaardige delen, die met elkaar verbonden worden door een centrale trappartij. Deze traphal kent vides en doorzichten naar de verschillende verdiepingen, en ontvangt voldoende daglicht. Door deze ruimtelijkheid wordt de traphal ook beschouwd als een ruimte waar kinderen spelen, waar de hometrainer is opgesteld, waar planten staan, ...

Het architecturale concept biedt ruimte voor het individu en de gemeenschap. De manier waarop de appartementen rond een centrale hal georganiseerd zijn moedigt communicatie tussen de bewoners aan. De gemeenschappelijke keuken en de speelkamer voor kinderen liggen op het gelijkvloers. Daarnaast neemt de gemeenschappelijke fietsenstalling een prominente plaats in, met daglicht en een rechtstreekse toegang. Dit stimuleert de bewoners om hun fiets te gebruiken. Vijf deelwagens staan gestald in een naburige parking.

Het dak is eveneens een collectieve plaats, met sauna, meditatiekamer, gastappartementen, een bibliotheek, plus dakterrassen en tuin. Naast de private terrassen per appartement is er een grotere gemeenschappelijke tuin waarin speeltuigen zijn opgesteld.

Duurzaamheid komt tot uiting in een hoog niveau van energie-efficiëntie, ondersteund door een gecontroleerd woningventilatiesysteem met warmterecuperatie. Op het dak liggen zonnepanelen. Er zijn ecologische materialen gebruikt en de betonnen constructie kreeg een houten façade. De betonstructuur van het gebouw laat toe dat elke unit op maat van de bewoner wordt ingevuld, en dat er eenvoudige wijzigingen mogelijk zijn op lange termijn.

Aan de parkzijde op het gelijkvloers ligt een café. Dit zorgt voor een levendige straatzijde aan de inkompartij. De wooncoöperatie baat bovendien een kleine buurtwinkel uit.



Een grote evenementenhal in de kelder, die licht krijgt via een verzonken patio, biedt ruimte voor vergaderingen en culturele activiteiten, ook voor de buurt. Opmerkelijk is dat Wohnprojekt Wien appartementen ter beschikking heeft voor mensen in nood, zoals alleenstaande ouders, vluchtelingen, ...

PaN Wohnpark

Ernst-Melichor-Gasse 11
Werner Neuwirth,
von Ballmoos Krucker
Architekten, Sergison Bates
2013



In de jaren '80 richtte de stad Wenen een wohnfonds_wien op, dat gronden in eigendom heeft en uitbestedt aan maatschappelijke ontwikkelaars. De stad spendeert jaarlijks 600 miljoen euro aan zowel renovatie als nieuwbouw in sociale huisvesting. In een architectuurwedstrijd op het stedelijk ontwikkelingsgebied Nordbahnhof heeft de lokale architect Werner Neuwirth - samen met de non-profit woningbouwcorporatie Neues Leben - bewust gekozen om samen te werken met twee buitenlandse architecten, von Ballmoos Krucker Architekten (Zürich) en Sergison Bates Architects (Londen). Zo zet hij al tijdens het proces in op interculturaliteit.

Het Wohnpark PaN - Partner of all Nations - is opgevat als drie bijzondere gebouwen met elk een eigen identiteit. Elk architect ontwierp één gebouw. Hoewel de drie gebouwen vrijstaand zijn, vormen ze een samenhangend geheel door hun korte afstand tot elkaar en de verharde pleinruimte ertussen. Om de samenhang te versterken hebben de architecten gewerkt met een aantal basisafspraken. Het betreft drie compacte volumes, zonder uitstekende terrassen of erkers. Elk gebouw heeft wel twee afgeschuinde hoeken, wat de compositie zachter maakt. De plint van elk gebouw is sterk benadrukt met een betonstructuur en een bijzondere loggia aan de inkom. Meest opvallend is de dikke stucco-afwerking in eenzelfde groengrijze kleur voor de drie gebouwen.

In totaal zijn hier 93 appartementen voorzien, die variëren in grootte tussen 43 tot 133 m². De gebouwen bestaan uit 7 tot 10 verdiepingen, die op hun beurt variëren in hoogte. Sommige appartementen hebben slaapkamers met een laag plafond en woonkamers met een plafondhoogte van 3 tot 5 meter. Naast twee kantoorunits en een kinderdagverblijf zijn er ook gemeenschappelijke ruimtes: speeltuin voor kinderen, salon, muziekkamer, polyvalente ruimte, fietsen- en kindervagenstalling, terrassen en loggia's.

In tegenstelling tot andere collectieve woningbouwprojecten, heeft de opdrachtgever er hier voor gekozen om de toekomstige bewoners niet te betrekken in het ontwerp- en bouwproces. Nadat de bewoners zijn ingetrokken, zijn er wel wekelijkse workshops doorgegaan gedurende een half jaar. Tijdens deze workshops heeft de groep samen beslist over het gebruik van de gemeenschappelijke ruimtes. Zo is een interessante groep van 20 verschillende nationaliteiten ontstaan.



Grundriss House A - G. A. 00
Floor plans House A - G. A. 00
© Werner Neuwirth, von Ballmoos Krucker, Sergison Bates Architects

THE FUTURE IS

TECTA

BESCHERMING VAN HET HOOGSTE NIVEAU

VRAAG
EEN GRATIS
STAALBOX AAN
WWW.ETERNIT.BE/TECTAINFO

TECTA
PERFORMANCE THAT LASTS

**KLAAR VOOR DE WERELD VAN MORGEN?
WEL MET DE REVOLUTIONAIRE TECTA-LEI.**

TECTA biedt bescherming van het hoogste niveau. Kies voor een mantel van leien voor dak en gevel die er levenslang als nieuw uitziet dankzij TECTA: een ingenieuze, gepatenteerde technologie die het lei-opervlak verzegelt en zo beschermt tegen schade en verkleuring.

an **etex** company

Erik Wouters - Account Manager Dak - Kuiermansstraat 1 - 1880 Kapelle-op-den-Bos - België
Tel. +32 (0)15 71 71 51 - erik.wouters@eternit.be - www.eternit.be

**Maak kennis met
het nieuwe Vandersanden**
en ontdek ons uitgebreide
assortiment kleiklinkers

www.vandersanden.com

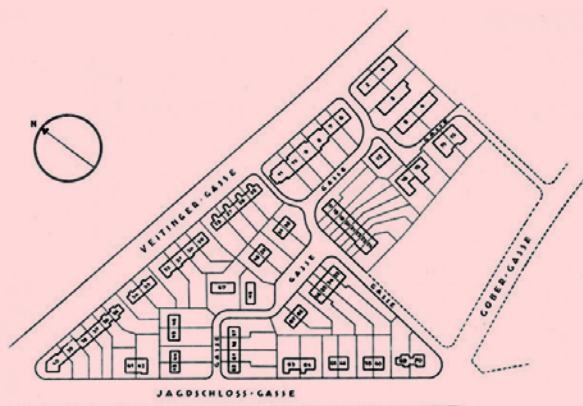


VANDERSANDEN

HET MOOISTE MAAK JE SAMEN



WERKBUNDSIEDLUNG



De 70 huizen van de Werkbundsiedlung in het 13^{de} district van Wenen - Hietzing (waar ook Schönbrunn ligt) - openden in 1932 als een model voor modern wonen. Deze woonwijk wordt beschouwd als een van de belangrijkste voorbeelden van het Modernisme in Oostenrijk.



De Wiener Werkbundsiedlung neemt een bijzondere plaats in in huisvestingsprogramma van het zogenaamde 'Rode Wenen', de periode tussen 1918 en 1934. De interbellumjaren werden gekenmerkt door catastrofale leefomstandigheden, die het startpunt vormden van een sociaal gericht (bouw)beleid dat tot vandaag voelbaar is. Initiatiefnemer en artistiek directeur was de architect Josef Frank, een belangrijke vertegenwoordiger van de tweede fase van de Wiener Moderne. Gebouwd door de Oostenrijkse Werkbund in een groene buitenwijk, omvatte de woonwijk zeventig kleine eengezinswoningen ontworpen door drieëndertig architecten. Afgezien van vier buitenlandse deelnemers waren de meeste architecten Weens, grotendeels afkomstig uit de cirkel rond Josef Frank. Een aantal van hen waren net begonnen aan hun carrière.

De Werkbundsiedlung telt zowel vrijstaande huizen, duplexen als rijwoningen. Het was de bedoeling om een verscheidenheid aan woningen te presenteren als model voor andere woonwijken. Volledig gemeubileerd werden de modelwoningen te koop gesteld; ze waren te bezichtigen als onderdeel van een internationale tentoonstelling, de 'Internationalen Werkbundaustellung Wien', in 1932. De tentoonstelling trok meer dan 100.000 bezoekers.

Hoewel de Werkbundsiedlung in hedendaagse rapporten soms wordt omschreven als tuinwijk, is deze term misleidend. Het is een 'expositie' van kleine eengezinswoningen met tuinen, op een terrein dat door de stad Wenen ter beschikking was gesteld, maar het is geen tuinwijk in de zin van een grote, op zichzelf staande buitenwijk volgens de principes van de stadsplanning.

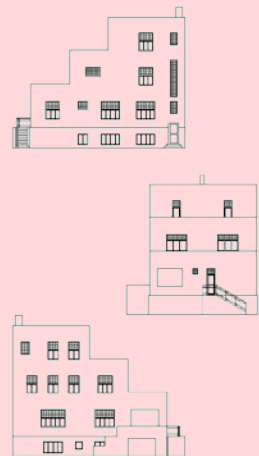


MARKANTE VILLA'S IN HIETZING



In Hietzing liggen enkele markante villa's van architect Adolf Loos. In de tijd van Loos was Wenen nog volop barok en classicisme, maar tegelijk kwam de Jugendstil (Secession) op. Loos wilde van beide niets weten. Eigentijdse gebouwen moesten niet verwijzen naar historische bouwstijlen als de barok. Ze moesten bovendien ontdaan worden van overbodige ornamenten. Loos wilde louter functionele gebouwen neerzetten. In het dertiende district Hietzing bouwde hij zeven villa's voor rijke opdrachtgevers. Ze zijn nog steeds in privébezit.

Haus Scheu (1912-1913) is het enige terrassenhuis dat Adolf Loos ooit bouwde. Het is naar het oosten getapt en beschikt over drie verdiepingen. Naar buiten toe werkt het rechtlijnig en streng. Aan de voorkant bevindt zich achter de deur een speciale wenteltrap voor het personeel.



Haus Scheu

In **Haus Strasser** (1918-1919) gebruikte Loos voor de eerste keer zijn 'Raumplan', zijn specifieke indeling van ruimtes naar het gebruik dat er van gemaakt werd. Daardoor creëerde hij kamers van verschillende hoogte en grootte. Het ging hier om een verbouwing - het huis was al in 1896 gebouwd. Het is één van Loos' huizen die het statuut 'monument' verwierven.

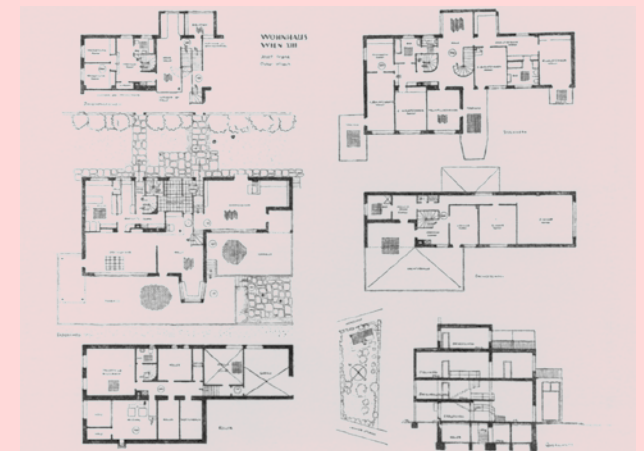


Haus Strasser



In Hietzing ligt ook het bekende **Haus Beer** (1929-1930) van Josef Frank. Haus Beer wordt beschouwd als hét typevoorbeeld van zijn visie 'Haus als Weg und Platz', wat beschouwd wordt als een verdere ontwikkeling van het Raumplan van Adolf Loos. In de context van het Weense Modernisme hield Frank zich bezig met de psychologische effecten van gebouwen en hoe ze zijn ingericht. Hij was ervan overtuigd dat mensen in een stad of in hun eigen huis verschillende ruimtelijke contexten moesten ervaren, zodat ze op elk moment de perfecte setting voor hun goedemoedstoestand konden vinden.

De hal van Haus Beer, die zich centreert rond een open draaitrap, onthult de verschillende niveaus van het huis. De eigenaars waren muzikliefhebbers die graag wilden dat muziekbeleving het middelpunt van het huis werd. Frank plaatste een vleugelpiano op een zwevende mezzanine, waardoor de muziek door het hele huis weerklonk. De afgelopen jaren geraakte Villa Beer in verval. De toekomst van het huis was een tijdlang onzeker, maar in 2017 werd beslist om het huis te renoveren en in te richten als museum.



MEER ARCHITECTUUR

De Weense invloed op de wereldwijde ontwikkelingen in de architectuur is niet te onderschatten. Binnenlandse en buitenlandse architectuurgrootheden doen de Oostenrijkse hoofdstad aan. Het reisprogramma biedt een aantrekkelijke maar gelimiteerde selectie aan. Wie tijdens de vrije uren van deze reis nog meer pionierswerk wil bezoeken, heeft meer dan voldoende keuze.

De Duitse architect Gottfried Semper (1803-1879) verbleef een tijdlang in Wenen. Hij realiseerde er enkele opvallende werken: het neobarokke Burgtheater (1873-88), het natuurhistorisch museum (1872-89) en het kunsthistorisch museum (1872-91), alledrie naast de Ringweg die net was aangelegd.

Ook recenter drukten klinkende namen hun stempel op het stadsbeeld. Hans Hollein (1934-2014) was in 1985 de eerste Oostenrijker die de Pritzker Price won, 's werelds meest prestigieuze architectuurprijs. Zijn Haas Haus (1985-1990) is een van de vele spectaculaire bouwwerken die Wenen een modern beeld geven, ondanks de altijd aanwezige barokke pracht. Andere bekende Weense werken van Hollein zijn de kaarsenwinkel Retti (1964-65), de juwelier Schullin (1972-1974) – met barst in de gevel –, het Verkehrsbüro 1 (1976) – met de palmbomen – en de uitbreiding van het Albertinamuseum (2001-2003). Hollein heeft ook verschillende kantoortorens ontworpen in en rond Wenen, waaronder de Generali Media Tower (2000) aan het Donaukanaal.

Er waren nog meer Pritzker-winnaars actief in Wenen. In 1991 voltooide het Zwitserse architectenduo Jacques Herzog en Pierre de Meuron een woonwijk aan de Pilotengasse in de buitenwijken van Wenen, met meer dan 200 eengezinswoningen. De Franse architect Jean Nouvel creëerde in 1998 een opvallend appartementencomplex in het 21^e district van Wenen. Elk gebouw heeft een E-vormige plattegrond en straalt mediterrane charme uit. Zijn meest opmerkelijke project is echter de Gasometer A in Simmering - een typisch voorbeeld van industriële architectuur in deze nieuwe wijk. Het Hotel SO aan het Donaukanaal, dat eind 2010 opende, is het nieuwste meesterwerk van Jean Nouvel in Wenen. Ook Zaha Hadid, waarvan we een universiteitsgebouw bezoeken, won de Pritzker Price.

Haas Haus, Hans Hollein



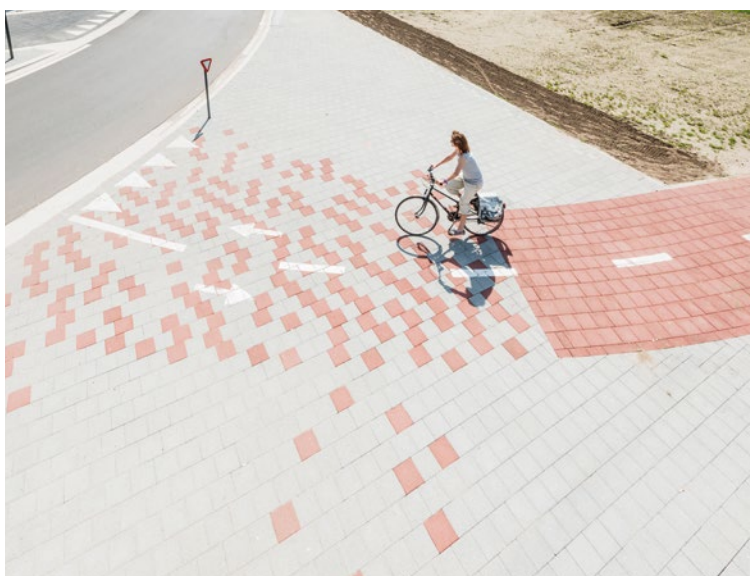
Gasometer A, Jean Nouvel



Pilotengasse, Herzog & de Meuron

RUIMTE VER

BETEREN



EBEMA VERBETERT DE RUIMTE

ESTHETISCHE TOTAALOPLOSSINGEN

Wij geloven dat mens en milieu een betere ruimte verdienen. Waarin ze elkaar in evenwicht houden. Wie dat goed doet, verbetert de levenskwaliteit. Wij geloven dat wij hiertoe kunnen bijdragen met duurzame betonoplossingen en visionaire ideeën.

Van grootformaattegels tot klinkers, genuanceerde kleuren, multiformaten, meubilair, trappen, waterpasserende tegels, muurelementen, ... Ebema biedt een functionele en esthetische totaaloplossing om de buitenruimte te verbeteren.





WU Campus
Welthandelsplatz 1
BUSarchitektur
2013

De bouw van een nieuwe Campus voor Economie en Bedrijfskunde betekent een belangrijke stap in de ontwikkeling van de 'Wirtschaftsuniversität Wien' (WU). De nieuwe campus huisvest zes universiteitsgebouwen met royale buitenruimtes, opgetrokken naar het masterplan van het Weense BUSarchitektur. 35.000 m² van de campus is bebouwd, de overige 55.000 m² zijn openbaar toegankelijke gronden. De open ruimten met terrassen geven het geheel sfeer.

25.000 studenten en 1.500 docenten, onderzoekers en administratief personeel studeren en werken op Campus WU. Naast traditionele academische infrastructuur, zoals klaslokalen, bibliotheken en kantoren, biedt de campus ook een aantal faciliteiten die open zijn voor het publiek: restaurants, cafés, een bakker, een supermarkt, boekwinkels, een kinderdagverblijf en een sportcentrum. Vooral tijdens de vakanties zijn veel ruimtes op de campus te huur als evenementenlocaties.



Het centrale gebouw, het Library & Learning Centre, is van Zaha Hadid Architects. Ook de vijf omstaande gebouwen zijn ontworpen door internationaal gerenommeerde architecten: Atelier Hitoshi Abe (Sendai), CRABstudio (London), Estudio Carme Pinós (Barcelona), NO.MAD Arquitectos (Madrid) en BUSarchitektur zelf.

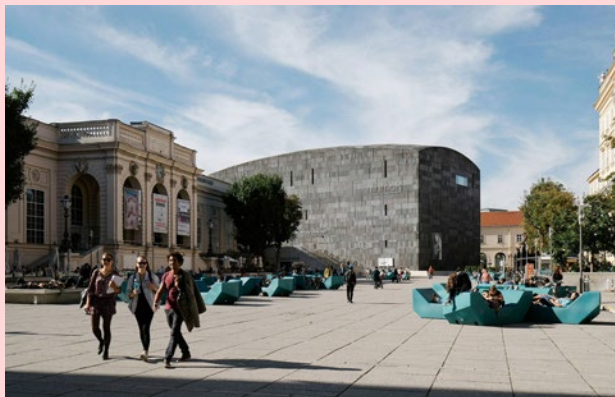
Het gebouw van Zaha Hadid valt op door zijn contrasterende secties van licht en donker. Het is een zwart-witte constructie bestaande uit twee delen die in elkaar geschoven zijn, met een naad van glas ertussen. De hoofdingang van het gebouw kijkt uit op het centrale plein van de campus. Het uitspringende dak dat zich uitstrekt naar het plein, maakt de ingang direct herkenbaar. Eenmaal binnen voelen het forum en de inkomhal aan als een verlengstuk van het plein. Het ruime atrium doet dienst als belangrijkste ontvangstruimte van de WU. Brede, spiraalvormige hellende vlakken en trappen leiden van de ingang naar boven door de centrale bibliotheek, die door zes verdiepingen van het gebouw loopt. De bovenste twee verdiepingen, die volledig zijn ingenomen door de bibliotheek, bieden een prachtig zicht op Prater Park. Naast de bibliotheek en de studieruimtes, huisvest het Library & Learning Centre ook faciliteiten voor studentenvoorzieningen. WU-studenten hebben nu toegang tot alle academische diensten op één locatie: van inschrijvingen en IT-diensten tot loopbaanbegeleiding en afstudeerceremonies.



MuseumsQuartier
Museumsplatz
Ortner & Ortner
2001

Het MuseumsQuartier (MQ) is één van de grootste cultuurcomplexen ter wereld, midden in het hart van Wenen. Met het masterplan voor dit cultuurcentrum gaven Ortner & Ortner een nieuw elan aan de voormalige keizerlijke stallen (gebouwd door J. Fischer von Erlach in 1723). De voorgevel van de stallen bestaat uit een barokke façade van 400 meter lang. Door moderne architectuur in te planten naast de barokgebouwen, creëerden de architecten een aantrekkelijke mix tussen hedendaagse cultuur en historische traditie.

De meest in het oog springende nieuwe gebouwen zijn het Leopold Museum en het Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, of kortweg mumok, van Ortner & Ortner. De Kunsthalle Wien is van de hand van architect Adolf Krischanitz. De Kunsthalle stond eerst als tijdelijk expositiecentrum opgesteld op de Weense Karlsplatz en verhuisde in 2001 naar het MuseumsQuartier.



In het MuseumsQuartier bevindt zich ook het Architekturzentrum Wien, het Oostenrijkse museum voor architectuur. Naast internationale tentoonstellingen loopt er een permanente overzichtstentoonstelling Oostenrijkse architectuur. Er worden jaarlijks meer dan 500 evenementen georganiseerd, van symposia, workshops en lezingen tot rondleidingen, excursies en filmvoorstellingen. Het 'Az W' heeft zich op het internationale toneel gevestigd als een uitstekend centrum voor onderwijs en onderzoek. Het biedt een ongeëvenaarde verzameling Oostenrijkse architectuur van de 20^{ste} en 21^{ste} eeuw. Het Az W ziet zichzelf als een toekomstgerichte instelling waar kennis niet alleen wordt verzameld maar ook wordt gecommuniceerd.

Opvallende architectuur in het Architekturzentrum Wien is Café Corbaci van Lacaton en Vassal, ook gekend onder zijn voormalige naam Café Una. De Franse architecten Anne Lacaton en Jean-Philippe Vassal hanteren een minimalistische aanpak qua materiaalgebruik. Het mozaïekplafond van de Turkse kunstenaar Asiye Kolbai-Kafalier vormt een geslaagd contrast met deze minimalistische architectuur.

Daarnaast telt het MuseumsQuartier nog tal van andere culturele voorzieningen: evenementenhallen, een kindermuseum en theater, productieruimten voor nieuwe media, kunstenaarsstudio's, restaurants, cafés en themawinkels. Het centrale plein met loungebanken lijkt in de zomer bijna een stadsstrand. Deze hippe nieuwe site is uitgegroeid tot een plaats waar mensen elkaar ontmoeten en ideeën uitwisselen.

A modern interior space featuring a light-colored vinyl floor with a subtle geometric pattern. A white table and chairs are visible, along with a tall white lamp and a textured wall.

Heterogene Vinyl

Functionaliteit en design, hand in hand.

A modern interior space featuring a red carpet with a textured, pebble-like surface. A white table and chairs are visible, along with a tall white lamp and a textured wall.

AirMaster Earth en Tones

Het tapijt dat de lucht zuivert.

Donderdag 18/10/18		
08:30	Verzamelen aan bagage drop-off van Austrian Airlines, Brussels Airport, Zaventem	
10:20	Vertrek vlucht OS352 Austrian Airlines	
12:05	Aankomst Vienna International Airport Bustransfer naar stadscentrum Helmut-Zilk-Platz Vrije tijd voor lunch	
14:00	Verzamelen Helmut-Zilk-Platz Stadswandeling Wiener Moderne - deel 1 in 2 groepen met architectuurhistorici Christa Veigl en Suzanne Krizenecky	p.5
15:30	Otto Wagners Postsparkasse Georg-Coch-Platz 2	p.8
17:00	Stadswandeling Wiener Moderne - deel 2	
18:00	Vertrek bus van Helmut-Zilk-Platz	
18:30	Inchecken Magdas hotel, Laufbergergasse 12	
19:30	Vertrek te voet (1,9 km)	
20:00	Diner aangeboden door onze sponsors Restaurant Salzamt, Ruprechtsplatz 1	

Vrijdag 19/10/18		
09:00	Vertrek bus	
09:30	Karl Marx Hof Heiligenstädter Strasse 82-92 rondleiding in twee groepen met Julia Schranz en Paul Stich	p.14
11:00	Vertrek bus	
11:30	Alt Erlaa Anton-Baumgartner-Straße 44 rondleiding met architect Lorenzo De Chiffre, TU Wien	p.15
12:30	Vrije tijd voor lunch in shopping Alt Erlaa	
13:00	Vertrek bus	
13:30	Sargfabrik en Miss Sargfabrik Goldschlagstraße 169 en Missindorfstraße 10 rondleiding met architect Franz Sumnitsch, BKK-3 Architektur	p.16
15:00	Vertrek bus	
15:30	Wohnproject Wien Krakauer Strasse 19/45 rondleiding met architect Markus Zilker, einszueins architektur	p.24
16:30	Vertrek te voet	
16:45	PaN Wohnpark Ernst-Melichor-Gasse 11 rondleiding met architect Lorenzo De Chiffre, TU Wien	p.26
17:45	Vertrek te voet	
18:00	Bike City en Time2Live Vorgartenstrasse 130-132 en Walcherstraße 15 rondleiding met architect Claudia Köning, königlarch architekten	p.20
19:00	Te voet terug naar hotel (1,9 km)	

Zaterdag 20/10/18		
09:00	Vertrek te voet	
09:15	WU Campus Welthandelsplatz 1 Rondleiding met Felicitas Konecny, atours Vienna	p.38
11:00	Vertrek bus	
11:30	Generationen Wohnen Mühlgrund Zieritzgasse 6/8/10 met architect Stefan Just, Krischanitz Architekten	p.23
12:30	Vertrek bus	
13:15	Mandalahof Fleischmarkt 16 met architect Stefan Just, Krischanitz Architekten	p.22
14:15	Vrije tijd Keuzeactiviteit:	
15:15	Vertrek bus van Schwedenplatz	
15:45	Werkbundsiedlung en markante villa's in Hietzing Rondleiding met Felicitas Konecny, atours Vienna	p.30
17:30	Vertrek bus	
18:15	Magdas Hotel	
19:30	Vertrek te voet van Magdas hotel (2 km)	
20:00	Diner aangeboden door onze sponsors Restaurant Labstelle, Lugeck 6	

Zondag 21/10/18		
09:00	Vertrek bus	
09:00	MuseumsQuartier Museumsplatz 1 met architect Christian Lichtenwagner, projectleider MQ	p.40
11:00	Vrije tijd	
12:30	Vertrek bus	
13:00	Aankomst Vienna International Airport	
15:10	Vertrek vlucht OS353 Austrian Airlines	
16:55	Aankomst Brussels Airport	

Smartphone? Download hier de Google Map!



Contactpersoon Architectuurwijzer

Iris Peeters

+32 486 70 91 40

COLOFON

De reis en het programmaboekje kwamen tot stand met de medewerking van Roel De Ridder, Lieve Drooghmans, Elisa Marques Custodio, Iris Peeters, Peggy Totté en Tim Willems.

Architectuurwijzer vzw
Postbus 80, 3500 Hasselt
info@architectuurwijzer.be

MEDEWERKERS

Roel De Ridder
artistiek directeur
roel@architectuurwijzer.be

Iris Peeters
zakelijk directeur
info@architectuurwijzer.be, 0486 70 91 40

Peggy Totté
projectverantwoordelijke collectief bouwen/wonen
peggy@architectuurwijzer.be

Lieve Drooghmans
communicatieverantwoordelijke
lieve@architectuurwijzer.be

EXPERTENRAAD

Peter Bongaerts, Véronique Claessens, Jo Janssen,
Dimitri Minten en Tim Vekemans

RAAD VAN BESTUUR

Roel De Ridder, Els Hannes, Dimitri Minten, Vittorio Simoni,
Wim Van den Bergh, Tim Vekemans en Tim Willems

AW kan rekenen op de steun van Vlaanderen, Limburg, Genk, Hasselt, C-mine cultuurcentrum, Z33, UHasselt Architectuur en Kunst, de structurele sponsors cpe, Tarkett, Vandersanden en mediapartners A+ en Architectura.

Architectuurwijzer (AW) is een culturele architectuurorganisatie. AW plaatst het collectief opdrachtgeverschap op de woonagenda. We voeren een dringend pleidooi om bewuster om te gaan met de ruimte waarin we leven.

In de voorbije 50 jaar hebben vooral vrijstaande woningen en gekoppelde woningen de boventoon gevoerd in Vlaanderen. Sinds 10 jaar zijn gestaag meer appartementsgebouwen gerealiseerd. Dat is ook nodig, gezien de roep om verdichting. Jammer genoeg gaat het vaak om grote en kleine vastgoedprojecten, waarin het economisch rendement van de projectontwikkelaar bepalend is. Qua woonkwaliteit kunnen deze appartementen de concurrentie met het wonen in een verkaveling nog niet aan. De pretfactor van het wonen is nog niet gegarandeerd.

Architectuurwijzer is overtuigd dat woonprojecten met hogere dichtheden een groot potentieel hebben. In 2018-2019 diept AW het thema collectief bouwen en wonen uit. Een overzicht over de collectieve architectuur in Vlaanderen wordt gepresenteerd tijdens onze tentoonstelling die in oktober 2019 opent.

